

Nybro kommun
kommun@nybro.se

Rektorn vid Madesjöskolan F-6
camilla.tagesson@nybro.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Madesjöskolan F-6
i Nybro kommun

Tillsyn i Madesjöskolan F–6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nybro kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Madesjöskolan F–6 besöktes av Skolinspektionen den 11 oktober 2012.

Fakta om skolan

Madesjöskolan F–6 ligger i Nybro. Skolan har ca 20 elever i förskoleklass och sammantaget ca 220 elever i årskurserna 1–6. Elever och personal är organiserad i två arbetslag, ett för verksamheten i förskoleklass och årskurserna 1–3 och ett för verksamheten i årskurserna 4–6. Skolan leds av en rektor.

Andelen elever som nått målen i årskurs 3 respektive årskurs 5 har under en följd av år varit hög. Vårterminen 2012 var emellertid måluppfyllelsen i ämnena svenska och matematik betydligt lägre än tidigare år i årskurs 3. 90, 5 procent av eleverna nådde kunskapskraven i svenska och 81 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik. Skolan har analyserat resultaten och vidtagit åtgärder för förbättringar, bland annat anpassningar av undervisningen efter elevernas behov och förutsättningar.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att rektorn för Madesjöskolan F-6 tar ett övergripande ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. På skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som är väl förankrat hos personal och elever. Skolans resultat och verksamhet följs upp såväl i arbetslagen som på enhetsnivå och förändringar av verksamheten genomförs i syfte att öka måluppfyllelsen.

Enligt skolans rektor och lärare är enhetens viktigaste utvecklingsområde för närvarande att se till att lärarna blir förtrodda med kunskapskraven i samtliga ämnen för att säkerställa rättvisa och likvärdiga bedömningar av elevernas kunskapsutveckling. Skolinspektionen instämmer i denna bedömning.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nybro kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 31 maj 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Nybro kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att det av åtgärdsprogrammet framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Säkerställa att beslut om åtgärdsprogram fattas i enlighet med författningarnas krav.

Motivering

Skolan ska ge alla barn och elever möjlighet att nå utbildningens mål. En del i detta arbete är att skolan ska ge det särskilda stöd en elev behöver. Av skollagen framgår att det i dessa fall ska utarbetas ett åtgärdsprogram. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet har en central roll i skolans arbete med särskilt stöd genom att vara en hjälp för personalen när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Det är samtidigt en skriftlig bekräftelse på de stödåtgärder som ska vidtas och bidrar till att ge en överblick.

Vidare framgår av skollagen att åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn kan överlåta denna beslutanderätt, förutom i de fall stödet innebär särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång. Åtgärdsprogrammet är det formella beslutet och det är detta som ska skrivas under av behörig beslutsfattare samt innehålla en tydlig information om möjligheten att överklaga beslutet.

På Madesjöskolan F-6 utarbetas åtgärdsprogram för de elever som ska ges särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram som utarbetats. Sammantaget framgår av åtgärdsprogrammen vilka behoven är och hur de ska tillgodoses. Däremot saknas information om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet om åtgärdsprogrammet fattas. Åtgärdsprogrammen är inte utformade som beslut, exempelvis finns ingen underskrift av beslutsfattaren. Besvärshänvisningen saknar information om inom vilken tid vårdnadshavaren kan överklaga.

Sammantaget måste rektorn se till att åtgärdsprogrammen utformas som beslut och att det framgår tydligt inom vilken tid dessa kan överklagas. Av åtgärdsprogrammen ska även framgå hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Nybro kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att lärarna bedömer elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering

Bedömning i förhållande till kunskapskraven

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Vidare ska läraren vid betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2011:149) om planering och genomförande av undervisningen framgår bland annat att det är viktigt att elevernas kunskaper bedöms på ett likvärdigt sätt oavsett i vilken klass eller skola de går eller i vilken del av landet de bor. Lärare behöver därför regelbundet diskutera och analysera hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven. Detta kan till exempel ske genom att lärare gemensamt diskuterar och samlar en variation av elevarbeten som representerar kravnivåerna. Sådana diskussioner och analyser bidrar till att lärarna utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskraven och främjar därmed en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper.

Tillsynen visar att skolans lärare ännu inte är tillräckligt förtrogna med kunskapskraven för att allsidigt kunna utvärdera och bedöma varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till dessa. Genom intervjuer med lärare och rektorn samt genom rektorns skriftliga verksamhetsredogörelse framkommer att skolan för närvarande prioriterar arbetet med bedömning och betygssättning. Såväl intervjuade lärare som rektorn anser att tiden för att planera, genomföra och följa upp undervisningen utifrån den nya läroplanen och de nya kursplanerna inte varit tillräcklig för att de ska känna sig trygga i att bedömningarna av elevernas kunskaper i relation till kunskapskraven blir riktiga. Lärarna framhåller bland annat att de skulle behöva utveckla nya bedömningsformer, bl a prov, som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne.

De lärare som i slutet av innevarande termin ska sätta betyg utifrån kunskapskraven i årskurs 6 upplever en stor osäkerhet inför detta. Riktade fortbildningsinsatser för betygssättande lärare kommer emellertid ske under hösten och rektorn uppmuntrar arbetslagen att lägga så mycket gemensam tid som möjligt på att analysera och diskutera kunskapskraven.

Sammantaget måste rektorn se till att lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån kunskapskraven.

Skriftlig individuell utvecklingsplan

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens utveckling. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Läraren ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:16) om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen framgår bland annat att varken omdömen om elevens sociala utveckling eller kunskapsutveckling ska innehålla några beskrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper.

Lärarna på Madesjöskolan F-6 genomför utvecklingssamtal varje termin och i samband med dessa utarbetas skriftliga individuella utvecklingsplaner för eleverna. Skolinspektionen har tagit del av exempel på utvecklingsplaner upprättade under vårterminen 2012. Kvaliteten varierar i de omdömen som lärarna skrivit. Vissa omdömen ger god information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. I vissa ämnen beskriver omdömena endast vilka delar av det centrala innehållet som undervisningen behandlat. Flera omdömen saknar en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Istället beskrivs och bedöms i vissa fall elevens intresse, attityd och aktivitet.

Sammantaget måste rektorn se till att omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Författning

3 kap. 4 § skollagen

10 kap. 13 § skollagen

Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Nybro kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolans planer mot kränkande behandling saknar en redogörelse av hur föregående års insatser har genomförts samt rutiner för att fullgöra personalens och rektorns anmälningsskyldighet.

Motivering

Huvudmannen har en långtgående skyldighet att säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. Som en del i detta arbete framgår av skollagen att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Vidare framgår av skollagen att all personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla till huvudmannen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår bland annat att för att kunna bedriva ett systematiskt arbete mot kränkande behandling är det lämpligt att de rutiner som behövs finns samlade i planen mot kränkande behandling.

Madesjöskolan F-6 har två planer mot kränkande behandling. En för verksamheten i förskoleklass och årskurserna 1-3 och en för verksamheten i årskurserna 4-6. Planerna uppfyller till stora delar författningarnas krav. Planerna saknar emellertid en redogörelse för hur föregående års insatser genomförts. Både rektorn och lärare har beskrivit skolans löpande arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolan har på flera olika sätt kartlagt verksamheten och identifierat vilka särskilda områden som är aktuella på skolan. Dessa områden omsätts sedan till konkreta åtgärder som genomförs kontinuerligt under skolarbetet. Skolan har även rutiner för att fullgöra personalens och rektorns anmälningskyldighet. Dessa rutiner är dock inte tydligt dokumenterade i skolans planer mot kränkande behandling.

Eftersom Madesjöskolan F-6 bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling bedömer Skolinspektionen bristen i planerna som mindre allvarlig. Nybro kommun förutsätts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Josefin Brüde Sundin och Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Eleonor Duvander
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).